

Jakelijan vastuu paristojen ja akkujen keräyksessä ja tiedotuksessa

Bonus:
kansallinen ja EU täytäntöönpano lokakuu 2024

III Akkuasetuswebinaari 23.10.2024

Kati Suomalainen
erityisasiantuntija, ympäristöministeriö

Jakelijan vastuut ja velvollisuudet

Akkuasetuksessa jakelijan velvollisuuksista kerrotaan VI luvussa (42, 44 art) ja VIII (62 art, 74 art)

Luvun VI velvoitteet liittyvät akkujen ja paristojen asettamiseen saataville markkinoilla

Luvun VIII velvoitteet liittyvät akkujen ja paristojen keräämisen takaisin loppukäyttäjiltä

Jakelijan tehtävä on huolehtia, että markkinoille asetetaan saataville akkuasetuksen mukaisia tuotteita.

Jakelijan tehtävä on vastaanottaa käytöstä poistetut jäteakut ja jäteparistot vastaan loppukäyttäjältä ilman maksua tai velvoitetta ostaa uusi akku (kansallinen täytäntöönpano täsmentymässä)

Jakelijan velvollisuudet käytöstä poistettujen akkujen ja paristojen vastaanotossa

62 artikla

Jakelijoiden velvollisuudet

1. Jakelijoiden on otettava jäteakut ja -paristot takaisin loppukäyttäjältä maksutta ja ilman, että loppukäyttäjää velvoitetaan tai on velvoitettu ostamaan uusi akku tai paristo, niiden kemiallisesta koostumuksesta, tavaramerkistä tai alkuperästä riippumatta, seuraavasti:

- a) kannettavat jäteakut ja -paristot on otettava takaisin jakelijan vähittäismyyntipaikassa tai sen välittömässä läheisyydessä;
- b) kevyiden liikkumisvälineiden jäteakut, jäteajoneuvoakut, jäteteollisuusakut ja sähköajoneuvojen jäteajovoima-akut on otettava takaisin jakelijan vähittäismyyntipaikassa tai sen läheisyydessä.

2. Edellä 1 kohdassa säädettyä takaisinottovelvollisuutta

- a) ei sovelleta akkuja ja paristoja sisältäviin jätetuotteisiin; (SE-romu SER-lainsäädännön mukaan)
- b) sovelletaan ainoastaan sellaisiin jäteakkujen ja -paristojen luokkiin, joihin kuuluvat akut ja paristot sisältyvät jakelijan valikoimaan, ja kannettavien jäteakkujen ja -paristojen osalta siihen määrään, jonka muut loppukäyttäjät kuin ammattikäyttäjät yleensä poistavat käytöstä.

62 artikla jatkuu

3. Jakelijoiden on luovutettava takaisin ottamansa jäteakut ja -paristotuottajille tai tuottajayhteisöille, jotka vastaavat kyseisten jäteakkujen ja -paristojen keräyksen varmistamisesta 59, 60 ja 61 artiklan mukaisesti, tai 57 artiklan 8 kohdan mukaisesti valitulle jätehuoltotoimijalle niiden käsittelyä varten 70 artiklan mukaisesti.

4. Tämän artiklan mukaisia velvoitteita sovelletaan soveltuvin osin jakelijoihin, jotka toimittavat akkuja ja paristoja loppukäyttäjille etäsopimuksin. Näiden jakelijoiden on tarjottava riittävä määrä keräyspisteitä, jotka kattavat jäsenvaltion koko alueen ja ottaen huomioon väestön koko ja väestötiheys, kannettavien jäteakkujen ja -paristojen kevyiden liikkumisvälineiden jäteakkujen, jättejoneuvoakkujen, jäteteollisuusakkujen ja sähköajoneuvojen jättejovoima-akkujen odotettu määrä sekä käytettävyys ja läheisyys loppukäyttäjien kannalta, jotta loppukäyttäjät voivat palauttaa akkuja ja paristoja.

5. Jos myynti kattaa toimituksen, jakelijoiden on tarjouduttava ottamaan kannettavat jäteakut ja -paristot, kevyiden liikkumisvälineiden jäteakut, jäteteollisuusakut, jättejoneuvoakut ja sähköajoneuvojen jättejovoima-akut maksutta takaisin paikassa, jossa akku tai paristo on toimitettu loppukäyttäjälle, tai paikallisessa keräyspisteessä. Loppukäyttäjälle on ilmoitettava akun tai pariston tilauksen yhteydessä jäteakun tai -pariston palautusjärjestelyistä.

62 artikla jatkuu

6. Digipalvelusäädöksen (EU) 2022/2065 30 artiklan 1 kohdan d ja e alakohdan noudattamiseksi kyseisen asetuksen III luvun 4 jakson soveltamisalaan kuuluvien verkkoalustojen tarjoajien, jotka antavat kuluttajille mahdollisuuden tehdä etäsopimuksia tuottajien kanssa, on hankittava seuraavat tiedot tuottajilta, jotka tarjoavat akkuja ja paristoja, mukaan luettuina laitteisiin, kevyisiin liikkumisvälineisiin tai muihin ajoneuvoihin sisällytetyt akut ja paristot, unioniin sijoittautuneille kuluttajille:

- a) yksityiskohtaiset tiedot, jotka koskevat 55 artiklassa tarkoitettua tuottajarekisteriä, ja tuottajan rekisteröintinumero tai rekisterinumerot kyseisessä rekisterissä;
- b) tuottajan omaehtoinen sertifiointi, jossa sitoudutaan tarjoamaan ainoastaan akkuja ja paristoja, mukaan luettuina laitteisiin, kevyisiin liikkumisvälineisiin tai muihin ajoneuvoihin sisällytetyt akut ja paristot, joiden osalta noudatetaan 56 artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohdassa, 57 artiklan 1 kohdassa ja 58 artiklan 1, 2 ja 7 kohdassa tarkoitettuja laajennettua tuottajavastuuta koskevia vaatimuksia

Akku- ja paristojätteen syntymisen ehkäisyä ja jätehuoltoa koskevat tiedot

74 artikla

4. Jakelijoiden, jotka toimittavat akkuja tai paristoja loppukäyttäjille, on annettava vähittäismyyntiloissaan akkujen ja paristojen loppukäyttäjille pysyvällä, saavutettavalla ja selkeästi näkyvällä tavalla 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot (akku- ja paristojätteen syntymisen ehkäisemisestä ja jätehuollosta sis. turvallisuusohjeita) sekä tiedot siitä, miten loppukäyttäjät voivat palauttaa jäteakut tai -paristot maksutta vastaaviin keräyspisteisiin, jotka on perustettu vähittäismyymälöihin tai verkkoalustan puolesta. Kyseinen velvollisuus rajoittuu sellaisiin akku- ja paristoluokkiin, jotka sisältyvät tai sisältyivät jakelijan tai vähittäismyyjän tarjontaan uusina akkuina tai paristoina. Jakelijoiden on annettava 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot myös silloin, kun ne myyvät tuotteitaan verkkoalustojen kautta, jotta kuluttajat voivat tehdä etäsopimuksia elinkeinonharjoittajien kanssa.

Kansallinen täytäntöönpano ja komission akkuasetukseen liittyvät säädökset

Kansallinen täytäntöönpano 1/2

- Kansallisesta lainsäädännöstä muutetaan kohdat, jotka ovat ristiriidassa akkuasetuksen kanssa, ja kumotaan ne kohdat, joista säädetään akkuasetuksessa, noudattaen asetuksen mukaisia määräaikoja. Lisäksi kansalliseen lainsäädäntöön lisätään tarvittavat säädökset, joita ovat mm. toimivaltaisia viranomaisia koskevat säädökset sekä seuraamuksia koskevat säädökset.
- Täytäntöönpanossa noudatetaan akkuasetuksen siirtymäaikoja.

Hanke toteutetaan vaiheittain:

- I vaihe 2023-2024 (valmis)

- Jätelakiin lisättiin luku 11 a akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista. Muutos on tullut voimaan 18.2.2024.
- Jätelakiin lisättiin säännökset ilmoitetuksi laitokseksi hyväksymistä koskevasta hakemuksesta, toimivaltaisesta viranomaisesta ja kansallisesta hyväksyntä- ja ilmoittamismenettelystä.
- Ympäristöministeriö toimii vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja ilmoittamisesta vastaavana viranomaisena. Kyseessä on uusi viranomaistehtävä akkujen ja paristojen osalta.
- [Hakeminen akkujen ja paristojen ilmoitetuksi laitokseksi - Ympäristöministeriö](#)

Kansallinen täytäntöönpano 2/2

II vaihe (2024, HE annettu syyskuussa)

- Lausuntokierroksella keväällä 2024; yhdistetty ns. jätelaki I -hankkeeseen.
- esityksen tarkoituksena on antaa akkuasetusta täydentävät säännökset akkujen ja paristojen markkinavalvontaviranomaisesta.

III vaihe (HE:n valmistelu käynnistetty): tehdään loput tarvittavat sääntelymuutokset kansalliseen lainsäädäntöön

- erityisesti tuottajavastuuta /jätehuoltoa koskeva akkuasetuksen VIII luku aiheuttaa muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön, samoin seuraamukset.
- Syksyn aikana sidosryhmätilaisuuksia relevanttien sidosryhmien kanssa.
- HE -luonnos lausuntokierrokselle alkuvuodesta.

Komission akkuasetukseen liittyvät säädökset ja ohjeet 1/3

Komissio on käynnistänyt

- Akkuasetuksen artiklaa 11 (Kannettavien akkujen ja paristojen ja kevyiden liikkumisvälineiden akkujen irrotettavuus ja vaihdettavuus) koskevan ohjeen (guidelines) valmistelun.
- Akkuasetuksen 71 artiklaa (Kierrätystehokkuutta ja materiaalien talteenottoa koskevat tavoitteet) koskevan delegoidun säädöksen valmistelua koskeva [julkinen kuuleminen](#) meneillään Have your say –portaalissa 18.10.2024 asti.
- Akkuasetuksen 76 artiklaa (Raportointi komissiolle) koskevien täytäntöönpanosäädösten valmistelun.
- Akkuasetuksen VII luvun asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkoja koskevan ohjeen (guidelines) valmistelun. Tavoiteaikataulu: Ensimmäinen luonnos kesällä 2024, julkaisuun helmikuussa 2025.
- Akkujen jäteluokittelun muutos (jatkossa vaarallista jätettä). [Julkinen kuuleminen](#) meneillään Have your say –portaalissa 8.11.2024 asti.

Komission akkuasetukseen liittyvät säädökset ja ohjeet 2/3

- Digitaalisen tuotepassin sekä akkupassin (akkuasetus IX luku) standardointipyyntöä koskevan täytäntöönpanopäätösehdotuksen kirjallisen menettelyn.
- Akkuasetuksen artiklan 59 kohdassa 7 ja artiklan 60 kohdassa 8 mainittujen kohtien mukaisesti liitteessä XI kuvatun kannettavien jäteakkujen ja -paristojen ja kevyiden liikkumisvälineiden jäteakkujen keräysasteen laskentamenetelmän muuttaminen.
- Sähköajoneuvojen ajovoima-akkujen hiilijalanjäljen laskemiseksi ja todentamiseksi (delegoitu säädös) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13877-Batteries-for-electric-vehicles-carbon-footprint-methodology_en
- Hiilijalanjälki-ilmoituksen muotoa koskeva täytäntöönpanosäädös. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13878-Batteries-format-of-carbon-footprint-declaration_en
- Akkuasetuksen mukaisia harmonisoituja standardeja koskevan täytäntöönpanosäännöksen valmistelun.

Komission akkuasetukseen liittyvät säädökset ja ohjeet 3/3

- Baselin sopimuksen alla tekeillä olevat lyijyakku-ohje ja muiden akkujen ohjeet (Technical guidelines for ESM of waste lead acid batteries ja Technical guidelines for ESM of other waste batteries)
- JRC:ssä käynnistetty taustatyö teollisuusakkujen hiilijalanjäljen laskemiseksi ja todentamiseksi https://eplca.jrc.ec.europa.eu/EU_BatteryRegulation_Art7.html

Kiitos!

Kati Suomalainen
Erityisasiantuntija, ympäristöministeriö
puh. 02952 50358
kati.j.suomalainen@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

